

Tillämpningsanvisningar investeringar

Beställarens och utförarens roll i handläggningen av investeringsprojekt

Varje investeringsprojekt ska ha en definierad beställare och utförare.

- **Beställare**

Med beställare menas verksamhetsdrivande nämnd eller kommunstyrelsen (KS). Beställaren har det övergripande ansvaret för projektet. Beställaren skall löpande rapportera till kommunstyrelsen och föreslå hur projektet ska finansieras. Fastighetsavdelningen har det övergripande ansvaret för projekt som drivs i samarbete med enskilda utförare.

För investeringsprojekt som avser lokaler är det verksamhetsdrivande nämnd som ansvarar för uppföljning av projekt i respektive nämnd, samt översänder ärendet till kommunstyrelsen. Finns det två beställare (tex en skola inklusive en idrottshall barn- och grundskolenämnden och kultur- och fritidsnämnden) är det den part som står för den ekonomiska risken som ansvarar för uppföljning av projektet. Om båda beställarna står med den ekonomiska risken ska uppföljningen samordnas mellan nämnderna. Den beställare som står för den största ekonomiska andelen ansvarar för samordningen. För investeringsprojekt inom nya utbyggnadsområden och inom befintlig miljö är det samhällsutvecklingskontoret som ansvarar för uppföljning av projektet till stadsbyggnadsnämnd och kommunstyrelse.

- **Utförare**

Med utförare menas verksamhetsområdet som genomför produktionen av projektet. Utförare är samhällsutvecklingskontoret. Fastighetsavdelningen inom samhällsutvecklingskontoret är utförare för lokaler. Utföraren ansvarar för genomförandet av projektet. Utföraren rapporterar enligt riktlinjerna för investeringsverksamhet löpande till verksamhetsdrivande nämnd (beställare) och kommunstyrelsen om projektets utveckling. Utföraren ska också rapportera och analysera projektet efter avslut.

Utföraren ansvarar för att beställaren informeras och ges möjlighet att få komma med sin sakkunskap fortlöpande under processen.

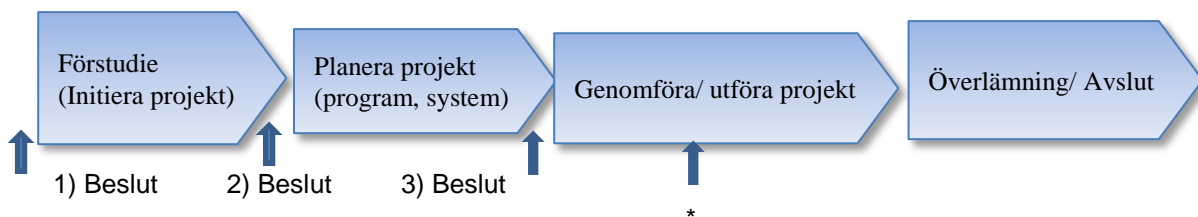
Beslutsfaser i ett investeringsprojekt

Besluten ska tas av beställande nämnd samt av kommunstyrelsen i projektets olika beslutsfaser. Kommunfullmäktige (KF) beslutar om den totala budgetramen och i det fall projektet begär en utökad budgetram och/eller ändrad inriktning. En beslutsfas anger när i processen besluten ska fattas av beställande nämnd och KS.

Beslutsfaserna ska inte förväxlas med de mer detaljerade processbeskrivningar som finns inom samhällsutvecklingskontoret. Nedan följer rekommenderade beslutsfaser i projekten. Avsteg från dessa beslutsfaser får göras men skall motiveras i tjänsteutlåtandet. I projektplanen ska det framgå när politiska beslut ska fattas för att projektet ska gå vidare till nästa fas.

Den pågående beslutsfasen måste godkännas av beställande nämnd och kommunstyrelsen innan utföraren får gå vidare till nästa fas.

Projektfaser
1. Initiera (förstudie)
2. Planera (program, system)
3. Genomföra/utföra
4. Överlämning/Avslut

1) Inför förstudien ska ett inriktningsbeslut tas av nämnd, KS och KF om budgeten inte tidigare är beslutad av KF. Om budgeten tidigare är beslutad av KF ska ett inriktningsbeslut tas av nämnd och KS. Budgeten för förstudie och planerfas ska redovisas samt projektets totala preliminära budget. En total preliminär investeringskalkyl ska ingå i beslutsunderlaget för utbyggnadsområden och ansvarig är samhällsutvecklingschefen. I den totala investeringskalkylen ingår exploateringskalkyl och kalkyl för verksamhetslokaler.

Förstudien föregås oftast av mindre omfattande utredningar som tjänstemännen förfogar över.

2) Beslut inför planerfas är delegerad till verksamhetschef via styrgrupp. En total investeringskalkyl ska ingå i beslutsunderlaget för nya utbyggnadsområden och ansvarig är samhällsutvecklingschefen. Beslut om ändrad inriktning och utökad budget ska tas av KF. Med utökad budget avses en kostnadsökning på mer än tio procent. Kommundirektören kan besluta om att även en kostnadsökning som understigen tio procent av den totala budgeten ska beslutas av KF.

3) Ett projekts slutliga totala budget fastställs i samband med beslut om att gå vidare till genomförandefasen. Genomförandebeslut ska tas av nämnd, KS och i KF om budgeten inte tidigare varit upptagen i KF. Om budgeten tidigare varit

upptagen i KF ska ett genomförande beslut tas av nämnd och KS. En total investeringskalkyl ska ingå i beslutsunderlaget för nya utbyggnadsområden och ansvarig är samhällsutvecklingschefen.

*) *Beslut vid utökad budget, ändrad inriktning ska tas av nämnd, KS och KF.*

Vilka uppgifter ska framgå av respektive beslutsfas

Ansvar för ärendet

Verksamhetsdrivande nämnd som är beställare till projektet fattar beslut inför varje ny fas. Utförande avdelning på samhällsutvecklingskontoret upprättar underlag.

Syftet med respektive beslutsfas är att beskriva investeringsprojektets nuläge och kommande arbete i respektive fas. Redovisning av genomförd fas samt begäran om att få gå vidare till nästa fas ska beslutas av beställande nämnd och kommunstyrelse.

Investeringsärendet ska innehålla följande punkter enligt *Riktlinjer för investeringar*:

1. Syftet med investeringen.
2. Ansvarig projektledare samt projektorganisation.
3. Projektets indelning i olika faser enligt projektmodell.
4. Projektets tidplan.
5. Ekonomiska kalkyler med påverkan på driften för verksamhetsdrivande nämnds driftkostnader och förslag på hur projektet ska finansieras.
6. Riskanalys
7. Kommunikationsplan
8. Koppling till upphandlingspolicy och entreprenadform.
9. Hantering förgäveskostnad.
10. Övrigt

I varje beslutsfas ska projektet redovisa en ekonomisk kalkyl och en projektavstämning. För nya utbyggnadsområden ska även en total investeringskalkyl tas fram.

Budget

Inför respektive fas skall budgetmedel begäras för:

- Arbete med nästa fas
- Totalt för projektet (preliminär eller slutlig budget)

I ärendet ska tydligt framgå om budgeten är preliminär eller slutlig. Inför beslut om att gå vidare till genomförandefasen fastställs alltid den slutliga budgeten för projektet. Förslag till budget ska inarbetas i kommunens VP process.

Genomförandefas

Genomförandet syftar till att utföra projektet enligt beslutad planering samt att säkerställa att projektets målsättningar avseende tid, ekonomi och kvalitet uppnås.

Utöver själva genomförandet av projektet ska avrapportering ske till nämnd och kommunstyrelse. Genomförandefasen innebär att programmet omsätts till verkligt objekt. I normalfallet behöver inga nya beslut fattas under genomförandet. Om budgetavvikelser (utökad budget) befaras och/eller om projektets inriktning ändras, ska ett nytt beslut fattas. Beslutet ska hanteras enligt *Riktlinjer för investeringsverksamhet*.

Överlämning/Projektavslut

En slutrapport ska avlämnas till beställande nämnd. Rapporten syftar till att verifiera att projektets målsättningar har uppnåtts kring tid, ekonomi och kvalitet och få acceptans från projektets beställare (kommunfullmäktige/berörda nämnder) att projektet är avslutat. Detta uppnås bland annat genom en analys av utfall mot budget och lönsamhetsuppföljning samt att erfarenhet från projektet dokumenteras. Projektorganisationen avvecklas, tidplan avrapporteras och projektets avslut kommuniceras.

Ärendet ska följas enligt i enlighet med kommunens fastställda *Riktlinjer för investeringar*.

Samhällsutvecklingskontoret ansvarar för överlämnande och slutrapportering av projektet.

När byggnationen/anläggningen är klar överlämnas ansvaret till verksamhetsdrivande nämnd och verksamheten tar över driften.